

การจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระเบียบ / กฎหมาย / หนังสือสั่งการ :

- พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552)

มาตรา 42 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วย การเทศบาล อาจจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นเป็นเทศบาลได้โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย

องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาลตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพแห่งองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลเป็นต้นไป

บรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นนั้น

บรรดาข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ใช้บังคับในเรื่องใดอยู่ก่อนแล้วให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะได้มีการตราเทศบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546)

มาตรา 7 เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้เทศบาลเป็นทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

มาตรา 9 เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 10 เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 11 เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0890.2/ ว 3156 ลงวันที่ 20 กันยายน 2547 เรื่อง แนวทางปฏิบัติการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล :

1. องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องรายงานขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลผ่านความเห็นชอบของอำเภอและจังหวัดตามลำดับมากระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ทั้งนี้ ต้องมีข้อมูลถูกต้องตามหลักเกณฑ์ตามนัย มาตรา 7 มาตรา 9 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2469 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0890.2/ ว 3156 ลงวันที่ 20 กันยายน 2547 พร้อมทั้งส่งเอกสารประกอบการพิจารณาขอยกฐานะ ดังนี้

(1) แบบสำรวจข้อมูลการขอจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากอำเภอและจังหวัด ตามลำดับ

(2) รายงานการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลได้

(3) คำบรรยายแนวเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลตามข้อเท็จจริงในปัจจุบัน ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงแนวเขตตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอ..... จังหวัด..... อันเป็นที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

(4) แผนที่ท้ายร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล โดยต้องตรวจสอบชื่อสถานที่ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ต่างๆ ในรอบแผนที่ให้ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ โดยจะต้องให้นายอำเภอแห่งท้องที่ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนโยธาขององค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารท้องถิ่นข้างเคียงที่มีแนวเขตติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นทั้งหมด เป็นผู้ลงนามรับรองแนวเขตตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.1/ ว 2067 ลงวันที่ 10 กันยายน 2541 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.1/ ว 1048 ลงวันที่ 30 เมษายน 2545

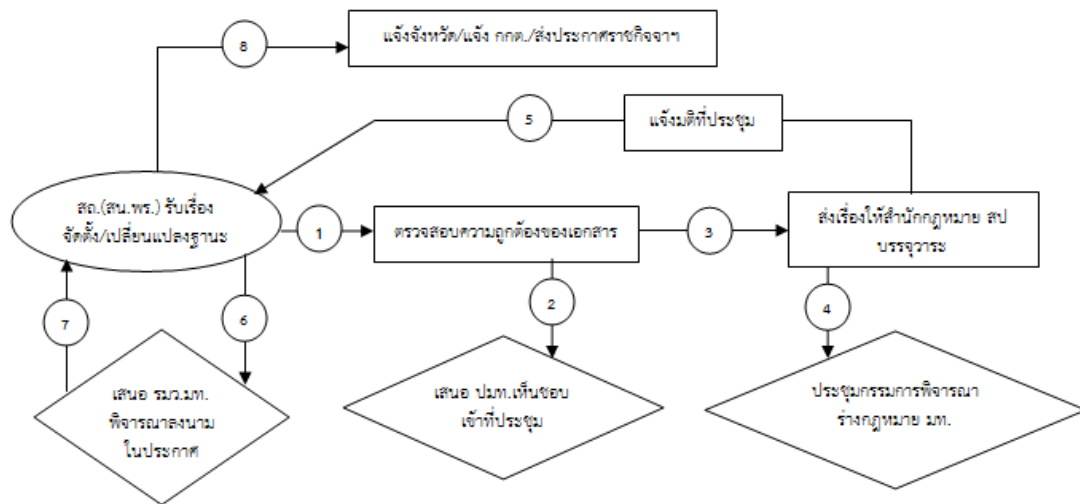
(5) แบบสำรวจความเห็น/รายงานการประชุมของประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่

(6) กรณีที่ประสงค์จะจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลและพร้อมไปกับการเปลี่ยนชื่อ ซึ่งจะขอใช้ชื่อไม่ตรงกับชื่อเดิม ให้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่มาประกอบด้วย โดยถือปฏิบัติตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0204/ ว 695 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2520 มาใช้โดยอนุโลม

โดยเอกสารตามข้อ (1) (2) (3) (4) (5) และ (6) จะต้องจัดส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 30 ชุด

2. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตรวจพิจารณาหลักฐานเอกสารตามข้อ 1 ประกอบข้อกำหนด เหตุผลและความจำเป็นในการขอจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล ให้ครบถ้วนถูกต้อง

3. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย พร้อมแผนที่ท้ายร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีบัญชา กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลขอเปลี่ยนชื่อให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องการขอเปลี่ยนแปลงชื่อจังหวัด อำเภอและตำบล หมู่บ้าน หรือสถานที่ราชการอื่นๆ ของกระทรวงมหาดไทยตรวจพิจารณาก่อน เมื่อที่ประชุมมีมติเห็นชอบจึงเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยตรวจพิจารณา

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

4. คณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย จะกำหนดการประชุมตรวจพิจารณา ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยและแผนที่ท้ายร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยเชิญ ผู้แทนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมชี้แจงด้วย แล้วจึงแจ้งผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ ดังนี้

กรณีที่ 1 หากมีรายละเอียดที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมถูกต้องสมบูรณ์ตามความเห็นของที่ประชุมแล้ว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ต้องประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรับไปแก้ไข และดำเนินการให้เป็นไปตามมติที่ประชุมเสียก่อน แล้วจึงนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายฯ อีกครั้งหนึ่ง

กรณีที่ 2 หากที่ประชุมเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยและแผนที่ท้ายร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยตามที่เสนอ จะแจ้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบมติที่ประชุม และให้พิจารณา ดำเนินการเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาต่อไป

5. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งเทศบาลตำบล..... พ.ศ. เพื่อให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยให้ความเห็นชอบ ก่อนเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยลงนาม ประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งเทศบาลตำบล..... พ.ศ.

6. เมื่อประกาศกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขั้นตอนการยกฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง :

1. ดำเนินการตามข้อ 1 – 6 เช่นเดียวกับกับขั้นตอนการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล
2. กรณีแนวปฏิบัติเพิ่มเติมในข้อ 1 (3) (5) ในส่วนของคำบรรยายแนวเขตและแผนที่ท้ายมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

(1) กรณีเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาล ให้เทียบเคียงจากประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งสุขาภิบาล..... อำเภอ..... พ.ศ.

(2) กรณีเทศบาลตำบลเดิมที่มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลตำบล..... พ.ศ. ไม่ต้องจัดทำคำบรรยายแนวเขตและแผนที่ท้ายประกาศกระทรวงมหาดไทย

ขั้นตอนการยกฐานะเทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนคร :

1. ดำเนินการตามข้อ 1 – 6 เช่นเดียวกัน กับขั้นตอนการยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลตำบล
2. กรณีแนวปฏิบัติเพิ่มเติม ดังนี้
 - (1) โดยให้ผ่านความเห็นชอบเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด โดยไม่ต้องผ่านนายอำเภอ
 - (2) คำบรรยายแนวเขตและแผนที่ท้ายไม่ต้องจัดทำ